ENERGIAHATÉKONYSÁGI KÖTELEZETTSÉGI RENDSZER

GYAKRAN ISMÉTELT KÉRDÉSEK[1]

(Frissítve: 2024. április)

A legfrissebb információkért kérjük, kísérje figyelemmel honlapunkat!

1. Milyen jogszabályok és uniós jogforrások vonatkoznak az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerre (EKR)? 5
2. Melyek a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) feladatai az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerrel összefüggésben? 5
3. Kik tartoznak az EKR kötelezetti körébe? 6
4. Hogyan kell eljárni a tárgyévben esedékes energiamegtakarítás mértékét megállapító határozat átvételét követően? 6

4/A. Milyen összeférhetetlenségi szabályok vonatkoznak a hitelesítő szervezetekre? 7

5. Milyen határidővel kell bejelenteni az energiamegtakarítási kötelezettség teljesítését? 7

5/A. Miként történik a bejelentett hitelesített megtakarítások elszámolása a 2021. és 2022. évi kötelezettség teljesítése során? 7

5/B. Miként történik a bejelentett hitelesített megtakarítások elszámolása a 2023. évi kötelezettség teljesítése során? 8

6. Milyen módon lehetséges az elért megtakarítás több évre történő beszámítása, ill. átvitele egyik évről a másikra? 8

6/A. Hogyan történik az adott évre előírt kötelezettség teljesítésén felüli energiamegtakarítás elszámolása? 9

6/B. Hogyan történik a kötelezettség teljesítésén felüli energiamegtakarítás egyszeres elszámolása? ...9

6/C. Hogyan történik a kötelezettség teljesítésén felüli energiamegtakarítás másfélszeres elszámolása?. 10

6/D. Mikor van lehetőség kétszeres szorzóval történő elszámolásra? 10

7. Milyen energiamegtakarítás számolható el a kötelezettségi rendszerben? 11
8. Mely energiafogyasztás minősül végsőenergia-fogyasztásnak? 11

---

[1] Az itt közölt információk kizárólag tájékoztató jellegűek. Tekintettel arra, hogy a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény alapján a Hivatal részéről nyújtott tájékoztatás nem minősül közjogi szervezetszabályozó eszköznek, a kérdés-felelet formájában megfogalmazott jelen tájékoztatás nem képez hivatkozási alapot, jogi, kötő-, illetve bizonyító erővel nem rendelkezik.

9. Ha egy gazdálkodó szervezet főtevékenysége az energiaátalakítási ágazatba vagy az energetikai ágazatba sorolandó, akkor elszámolhat-e az EKR-ben a cégen belül végzett beruházásból származó energiamegtakarítást?....11

10. Mit jelent, hogy a kötelezett vagy bármely személy hozzájárulásának lényegesnek (korábban addicionálisnak) kell lennie?....11

11. Mely tevékenység minősülhet lényeges (korábban addicionális) hozzájárulásnak?....12

12. Melyek a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulás igazolásának lehetséges formái?....13

12/A. A hitelesítő szervezet milyen mélységben köteles vizsgálni a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulás jogszabály szerinti elfogadhatóságát, a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulásra vonatkozó nyilatkozat valódiságát, keletkezésének körülményeit, keletkezésének időpontját? 13

12/B. Hitelesítés esetén szükséges-e annak vizsgálata, hogy a végső felhasználó az adott beruházáshoz vett-e igénybe alternatív szakpolitikai intézkedés keretében nyújtott kedvezményt?....13

12/C. Lehet-e egy adott beruházásból eredő energiamegtakarítást részletekben hitelesíteni (feldarabolni)? 13

12/D. Lehet-e több energiahatékonyság-javító intézkedésből vagy beruházásból származó energiamegtakarítást egy energetikai auditba foglalni, vagy azokról egy hitelesítést készíteni (tömbösíteni)?....14

13. Mit kell érteni a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulás szükségességén, ha a beruházáshoz alternatív szakpolitikai intézkedéseket is igénybe vesznek? 14

14. Lehet-e utólagos a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulás? 15

15. Mentesül-e a kötelezett az EKR-kötelezettség teljesítése alól a mezőgazdasági célú üzemanyag-értékesítés vonatkozásában? 15

16. Elszámolható-e a szén, fa, biomassza, egyéb tüzelőanyagok felhasználása által elért végsőenergia-megtakarítás? 15

17. Milyen megújuló energiát felhasználó technológiák számolhatók el az EKR keretében?....15

18. Hogyan kell majd alkalmazni a katalógus felülvizsgálatát követő módosításokat a folyamatban lévő beruházásokra?....15

19. Kié a létrejövő energiamegtakarítás mint vagyoni értékű jog? 16

19/A. Az energiamegtakarítás jogosultjává válhat-e a lényeges (korábban addicionális) közreműködést kifejtő személy, ha nem kötelezett?....16

19/B. Az energiamegtakarítás jogosultjává válhat-e a kötelezett, ha nem közvetlenül fejti ki a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulást, vagy ebben az esetben csak átruházással szerezheti meg? ... 17

19/C. Egy beruházásból származó energiamegtakarítás feloszthető-e több személy között?....17

20. Értékesíthet-e megtakarítást egy kötelezett fél más kötelezett részére?....17

21. Honnan tudom, hogy mekkora nagyságú energiamegtakarítási kötelezettséget kell teljesítenem az adott évben? 18

22. Hogyan határozza meg a Hivatal a végfelhasználók részére értékesített földgáz mennyiségét és az energiamegtakarítási kötelezettséget?....18

23. Hogyan határozza meg a Hivatal a végfelhasználók részére értékesített villamos energia mennyiségét és az energiamegtakarítási kötelezettséget?.....20
24. Hogyan határozza meg a Hivatal a végfelhasználók részére értékesített közlekedési célú üzemanyag mennyiségét és az energiamegtakarítási kötelezettséget? 21
25. Van-e arra lehetőség, hogy a tárgyévben elkezdett, de a következő évben befejeződött beruházásokat a tárgyévi kötelezettség teljesítésére csökkentés nélkül el lehessen számolni?.. 22
26. Hogyan befolyásolja egy intézkedés kezdő időpontja, befejezése, hitelesítése, az auditnak a Hivatal felé történő bejelentése azt, hogy mely évre lehet elszámolni megtakarításként?.....23
26/A. Mikor történik meg a HEM-ek törlése? 23
27. Visszavonható-e a Hivatalhoz bejelentett energiamegtakarítás?.....23
28. Hogyan működik a visszamenőleges elszámolás a 2023. évi kötelezettség esetében?.....24
29. Elszámolható-e megtakarítás napelem telepítésére? 24
30. Elszámolható-e megtakarítás elektromos autóra történő cserére?.....25
31. A HEM bejegyzése során milyen időszakra kell feltüntetni a megtakarítás mennyiségét az első évben – valós időszakra kell figyelembe venni vagy teljes évre? 25
31/A. Hogyan történik a várható élettartam megállapítása? Műszaki, vagy számviteli szempontból kell vizsgálni? 25
31/B. Mely évre számolható el az egyéves élettartamú HEM?.....25
32. Figyelembe vehető-e a 2030. december 31. utáni energiamegtakarítás a 2021-2030. között elszámolható megtakarítás megállapítása során?.....26
33. Hogyan történik a szakreferensi szolgáltatás keretében javasolt projektek elszámolása? 26
33/A. Alternatív szakpolitikai intézkedéssel való kombinálás esetén hogyan történik az energiamegtakarítás elszámolása? 26
34. Minek minősül a végfelhasználó számára értékesített gáz, ha a végfelhasználó abból saját felhasználására villamos energiát állít elő gázmotorral? 26
35. Mekkora bírság szabható ki az energiamegtakarítási kötelezettség nem-teljesítése esetén? 27
36. A végfelhasználóknak az EKR vonatkozásában nincs együttműködési kötelezettségük az EKR-kötelezettekkel. Ez nem okoz nehézségeket? 27
37. Tervezik-e másodlagos piac megszervezését?.....27
37/A. Kell-e adatot szolgáltatnia a kötelezettnek a Hivatal felé, ha a szervezett piacon vásárol vagy értékesít hitelesített energiamegtakarítást? 27
38. Az EKR-t érintő veszélyhelyzeti kormányrendeleti szabályozás végrehajtásáról 27
39. A jövedéki kiskereskedők részére 2022. évre előírt energiamegtakarítási kötelezettség mértékére vonatkozó kedvezmény.....28
40. Mikor szűnik meg a kötelezetti minőség? 28
41. Milyen jogkövetkezményeket alkalmazhat a Hivatal az energiamegtakarítás nem megfelelő megállapítása esetén? Mi az a megváltási díj, mi a mértéke? Mit jelent az eltiltás?.....29
42. Milyen feltételekkel ismételhetőek az egyéves élettartamú intézkedések?.....29

1. **Milyen jogszabályok és uniós jogforrások vonatkoznak az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerre (EKR)?**

- a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. törvény (Mekh tv.)
- az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény (Ehat. tv.);
- az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 671/2021. (XII. 2.) Korm. rendelet;
- a kisbenzinkutaknak a vidéki ellátásbiztonság garantálása érdekében történő támogatásáról szóló 84/2022. (III. 5.) Korm. rendelet;
- az energiahatékonyságról szóló törvény végrehajtásáról szóló 122/2015. (V. 26.) Korm. rendelet (Ehat. vhr.);
- egyes, a koronavírus-világjárvány következményeinek elhárítása céljából kihirdetett veszélyhelyzet során kiadott kormányrendeletek hatálybalépéséről és veszélyhelyzeti intézkedésekről szóló 190/2022. (V. 26.) Korm. rendelet (hatályon kívül helyezve: 2022. november 1. napjától);
- a végfelhasználási energiamegtakarítással kapcsolatos adatszolgáltatásról szóló 17/2020. (XII. 21.) MEKH rendelet;
- az Európai Parlament és a Tanács 1099/2008/EK rendelete (2008. október 22.) az energiastatisztikáról;
- az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve (2012. október 25.) az energiahatékonyságról;
- az Európai Parlament és a Tanács 2023/1791/EU irányelve (2023. szeptember 13.) az energiahatékonyságról;
- a Bizottság (EU) 2019/1658 ajánlása (2019. szeptember 25.) az energiahatékonysági irányelv értelmében előírt energiamegtakarítási kötelezettségek átültetéséről (a továbbiakban: bizottsági ajánlás).

2. **Melyek a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) feladatai az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerrel összefüggésben?**

- a tárgyévet megelőző év november 30. napjáig meghatározza a tárgyévben esedékes energiamegtakarítás mértékét;
- gyűjti a lejelentett megtakarításokat;
- ellenőrzi a megtakarítások hitelességét;
- online platformot üzemeltet a dokumentációk kezelésére;
- figyelemmel kíséri a kötelezettségek teljesítését, az adatszolgáltatási kötelezettség nem vagy nem megfelelő teljesítése esetén szankcionál;
- ellenőrzi az energiamegtakarítási és járulékfizetési kötelezettségek teljesítését;
- tárgyévet követő év január 31-ig írásbeli emlékeztetőt küld a kötelezett feleknek a járulékfizetés lehetőségéről és a nyilatkozattételi határidőről, amely tartalmazza a

nyilatkozattételi határidő elmulasztása, valamint a járulék május 31. napjáig történő megfizetésének elmulasztása esetére alkalmazandó jogkövetkezményeket;

- kidolgozza és évente felülvizsgálja, új intézkedésekkel bővíti a leggyakoribb, egyszerűen elszámolható, sztenderd intézkedéseket tartalmazó jegyzéket (katalógus).

3. Kik tartoznak az EKR kötelezetti körébe?

- villamos energia kereskedelmi és egyetemes szolgáltatói engedélyesek;
- földgáz kereskedelmi és egyetemes szolgáltatói engedélyesek;
- közlekedési célú üzemanyagot végső felhasználók részére értékesítő gazdálkodó szervezetek és 2024-től egyesületek;
- 2024-től a saját jogon eljáró felhasználó részére szerződés keretében földgázt szállíttató fél.

A tárgyévben kötelezetté váló, közlekedési célú üzemanyagot végső felhasználók részére értékesítő gazdálkodó szervezet, egyesület a kötelezetté válását követő harminc napon belül köteles regisztrálni a Hivatal energiahatékonysági kötelezettségi rendszer működését támogató adatgyűjtő rendszerébe (https://ekr.mekh.hu/). Kérdés esetén javasoljuk a Hivatallal történő közvetlen kapcsolatfelvételt az ekr@mekh.hu email címen.

4. Hogyan kell eljárni a tárgyévben esedékes energiamegtakarítás mértékét megállapító határozat átvételét követően?

Az energiahatékonysági kötelezettségi rendszer lényege, hogy a kötelezetteknek olyan programokat kell bevezetniük és olyan intézkedéseket kell végrehajtaniuk, amelyek a végfelhasználóknál igazolt energiamegtakarítást eredményeznek. A Hivatal a leggyakoribb, sztenderdizálható, energiahatékonyságot javító intézkedésekre az elszámolást és a keletkező energiamegtakarítás megállapítását megkönnyítendő jegyzéket dolgozott ki. A jegyzék a végfelhasználási energiamegtakarítással kapcsolatos adatszolgáltatásról szóló 17/2020. (XII. 21.) MEKH rendelet 1. mellékleteként jelent meg. A jegyzékben szereplő intézkedések mellett a kötelezetteknek lehetősége van egyedi energiamegtakarítást eredményező intézkedések elszámolására is, amely esetekben az energiamegtakarítást energetikai audittal kell megállapítani. Az energiamegtakarítási kötelezettségként elszámolni vagy más kötelezettek számára átruházni kívánt energiamegtakarításokat (függetlenül attól, hogy a mértéke az intézkedési jegyzék vagy egyedi energetikai audit alapján került megállapításra) a Hivatal által névjegyzékbe vett energetikai auditáló szervezettel kell hitelesíttetni. Hitelesítés nélküli energiamegtakarítás a Hivatalhoz nem jelenthető be és a Hivatal részéről nem számolható el energiamegtakarítási kötelezettség teljesítéseként. (A hitelesítésre jogosult energetikai auditáló szervezetek – elérhetőséget is tartalmazó – névjegyzéke a Hivatal energiahatékonysággal foglalkozó honlapján érhető el (https://www.enhat.mekh.hu/audit) a *„Névjegyzékek”* menüpont alatt.)

A kötelezett fél az energiamegtakarítási kötelezettségét akár saját tevékenységi körében, akár tevékenységi körén kívül eső más szektorban végrehajtott energiahatékonysági beruházással vagy energiahatékonyság-javító intézkedéssel, valamint más kötelezett felek, kötelezett félnek nem minősülő energiahatékonysági szolgáltatók vagy egyéb harmadik személyek által megvalósított hitelesített energiamegtakarítással is teljesítheti. Más személy által megvalósított energiahatékonyság-javító intézkedés esetében a kötelezett fél a hitelesített energiamegtakarításhoz átruházás (kétoldalú megállapodás keretében, vagy szervezett piacon) útján juthat.

4/A. Milyen összeférhetetlenségi szabályok vonatkoznak a hitelesítő szervezetekre?

A hitelesítési tevékenységet a kötelezett fél nem végezhet. 2024. január 1-től a kötelezett féllel egy vállalkozáscsoportba tartozó auditáló szervezet elláthat hitelesítési tevékenységet.

A hitelesítő szervezet első jogosulti szerepére vonatkozóan a 2024. január 1. napjától hatályos szabályok annyi megszorítást tartalmaznak, hogy a hitelesítő szervezet nem válhat a saját maga által hitelesített energiamegtakarítás első jogosultjává, kivéve, ha a Hivatal ellenőrzése eredményeként az energiamegtakarítás pótlására kötelezi.

5. Milyen határidővel kell bejelenteni az energiamegtakarítási kötelezettség teljesítését?

A kötelezett fél az energiamegtakarítási kötelezettség teljesítéseként egy adott évre elszámolni kívánt hitelesített energiamegtakarításokat a tárgyévet követő március 31-ig gyűjtheti az EKR Adatgyűjtő Rendszerben a 17/2020. (XII. 21.) MEKH rendeletben megállapított módon és adattartalommal. A kötelezett felek EKR számlájára hitelesített megtakarítás a hitelesítő szervezet általi bejegyzés, vagy a HEM jogosultja által történő átruházás révén kerülhet. A hitelesített megtakarítások bejegyzésével, átruházásával és elszámolásával kapcsolatban a https://ekr.mekh.hu/help linken elérhető HEM modul útmutató tartalmaz részletes leírást.

Ha a kötelezett fél a számára előírt energiamegtakarítási kötelezettséget nem éri el, akkor a tárgyévet követő március 31-ig nyilatkozhat, hogy kötelezettségét részben vagy egészben energiahatékonysági járulék (50 000,- Ft/GJ) megfizetésével teljesíti-e, vagy a tárgyévet követő két évben megállapított kötelezettsége túlteljesítéséből fogja azt teljesíteni 50%-os ill. 75%-os csökkentés figyelembevételével.

Ha a kötelezett fél a fenti határidőn belül a hiányzó kötelezettség tekintetében nem nyilatkozik, vagy a járulék megfizetésére határidőn belül nem, vagy csak részben kerül sor, az a kötelezett fél nemteljesítésének minősül.

5/A. Miként történik a bejelentett hitelesített megtakarítások elszámolása a 2021. és 2022. évi kötelezettség teljesítése során?

A kötelezettségi év lezárásakor a kötelezett számláján található hitelesített energiamegtakarítások a kötelezett számára lehető legkedvezőbb módon kerültek elszámolásra:

1. Korábbi évekről áthozott, nem kereskedhető megtakarítások

2. Adott évben lejárt megtakarítások

    2.1 az 1 éves élettartamú

    2.2 az adott évben lejárt 2 éves élettartamú

    2.3 az adott évben lejárt legalább 3 éves élettartamú

3. Egy évig még érvényes 2 éves élettartamú megtakarítások

4. Legalább 3 éves élettartamú és legalább egy évig még érvényes megtakarítások (a hátralevő élettartamuk szerinti növekvő sorrendben)

A fenti sorrend minden pontján belül (ahol értelmezhető):

1. adott évben egyszeres szorzóval elszámolható

2. adott évben másfélszeres szorzóval elszámolható

Egyszerűsítve: Hátralevő élettartam szerint növekvő, ezen belül élettartam szerint növekvő sorrend, ezen belül egyszeresen elszámolható - másfélszeresen elszámolható sorrend.

5/B. Miként történik a bejelentett hitelesített megtakarítások elszámolása a 2023. évi kötelezettség teljesítése során?

A 2023. év évzárásakor az elszámolás fő rendező elve, hogy először a másfélszeres szorzóval jutalmazott HEM-ek kerüljenek elszámolásra. Ennek értelmében az elszámolás az alábbi sorrendben történik:

1. másfélszeres szorzóval elszámolható megtakarítások (éven túli) élettartam szerint növekvő sorrendben,
2. 1 és 2 éves élettartamú megtakarítások élettartam szerint növekvő sorrendben (azonos élettartamúak közül először éven belüli, aztán éven túli),
3. egyszeresen elszámolható (éven belüli), legalább 3 éves élettartamú megtakarítások élettartam szerint növekvő sorrendben.

Minden esetben, amikor a sorrendiség a fentiek alapján nem eldönthető, először a kisebb GJ értékű HEM kerül elszámolásra. Értékegyezőség esetén a HEM azonosítója szerinti növekvő sorrendben történik az elszámolás.

6. Milyen módon lehetséges az elért megtakarítás több évre történő beszámítása, ill. átvitele egyik évről a másikra?

Az EKR bevezetésének célja, hogy széles körben alkalmazott tényleges energiamegtakarítási intézkedések megvalósításával teljesíthetőek legyenek az energiahatékonysági irányelv 7. cikkében a 2021-2030. közötti kötelezettségi időszakra meghatározott kumulált célkitűzések. Ezen időszakon belül van lehetőség a tárgyéven kívül is elszámolni megtakarítást.

Az adott évre bejelentett energiamegtakarítás tárgyévi kötelezettség feletti része a két megelőző évre visszamenőleg is elszámolható elért megtakarításként, de csökkentett értékkel. Ez azt jelenti, hogy a tárgyévet megelőző évre vonatkozóan 50%-os, a tárgyévet megelőző második évre vonatkozóan 25%-os mértékben vehető figyelembe a megtakarítás.

A kötelezettséget előre is lehet teljesíteni, előnyös feltételekkel. Az adott évben teljesített többlet energiamegtakarítást a következő évre vonatkozóan 1,5-szeres szorzóval lehet elszámolni (amennyiben a megtakarítás hitelesített időtartama legalább 3 év, 2025-től legalább 5 év). A középületekre, vagy lakóépületekre vonatkozó, 2024. január 1-jén, valamint azt követően megkezdett és 2024-ben be is fejezett projektekből keletkező 2024. évi túlteljesítés első alkalommal a 2025. évi EKR kötelezettségek teljesítése során kétszeresen kerülhet elszámolásra. A kétszeres elszámolás technikai előfeltétele a bejegyző űrlapon a lakóépületre, vagy középületre vonatkozó nyilatkozat megtétele. További feltétel, hogy az energiamegtakarítás élettartamának 2030-ra is ki kell terjednie.

Azon 2026. január 1-től megkezdett intézkedésekből származó megtakarítások esetében, amelyeknél az intézkedés élettartama nem terjed ki a 2030. évre, a Hivatal a megtakarításokat a második kötelezettségi időszak végéhez arányosítva, csökkentett értékkel veszi figyelembe a megtakarítási

kötelezettség teljesítésénél. Ezen arányos csökkentést a HEM nyilvántartásban megjelenő megtakarítási érték már tartalmazni fogja.

Ha a kötelezett fél az adott évre számára előírt energiamegtakarítási kötelezettséget nem éri el, a tárgyévet követő március 31-ig nyilatkozik, hogy kötelezettségét a következő két év egyikében fogja teljesíteni (figyelembe véve az említett vonatkozó csökkentést), vagy pedig dönthet úgy, hogy megtakarítási kötelezettségét – részben vagy egészben – kiváltja energiahatékonysági járulék megfizetésével. Ennek mértéke minden nem teljesített 1 GJ/év után 50 000 Ft. Az energiahatékonysági járulékból származó bevételeket elsődlegesen a támogatandó háztartások vagy közintézményi épületek energiahatékonyságát javító alternatív szakpolitikai intézkedések finanszírozására kell felhasználni.

6/A. Hogyan történik az adott évre előírt kötelezettség teljesítésén felüli energiamegtakarítás elszámolása?

Ha a bejelentett energiamegtakarítások a kötelezett adott évi kötelezettségéhez képest többletet mutatnak, akkor a többlet a következő évek kötelezettségének teljesítésére három év alatti élettartamú megtakarítás esetén egyszeres, legalább hároméves, 2025-től legalább ötéves élettartamú megtakarítás esetén másfélszeres szorzóval válik elszámolhatóvá.

A középületekre, vagy lakóépületekre vonatkozó, 2024. január 1-jén, valamint azt követően megkezdett és 2024-ben be is fejezett projektekből keletkező 2024. évi túlteljesítés első alkalommal a 2025. évi EKR kötelezettségek teljesítése során kétszeresen kerülhet elszámolásra. A kétszeres elszámolás technikai előfeltétele a bejegyző űrlapon a lakóépületre, vagy középületre vonatkozó nyilatkozat megtétele. További feltétel, hogy az energiamegtakarítás élettartamának 2030-ra is ki kell terjednie.

6/B. Hogyan történik a kötelezettség teljesítésén felüli energiamegtakarítás egyszeres elszámolása?

Ha a bejelentett energiamegtakarítások a kötelezett

- 2021-2023. évi kötelezettségéhez képest többletet mutatnak, akkor három év alatti élettartamú,

- 2024. évi és azt követő évek kötelezettségéhez képest többletet mutatnak, akkor öt év alatti élettartamú

megtakarítás esetén a többlet a következő évek kötelezettségének teljesítésére egyszeres szorzóval válik elszámolhatóvá.

Példa számítás:

2021-re 7,5 GJ a kötelezettség

2022-re 15 GJ a kötelezettség

2023-ra 45 GJ a kötelezettség

2024-re 75 GJ a kötelezettség

2021-re bejelentésre kerül egy 100 GJ mértékű, 1 éves élettartamú megtakarítás

ezzel

2021-re teljesül a 7,5 GJ mértékű kötelezettség (marad 92,5 GJ megtakarítás)

2022-re teljesül a 15 GJ mértékű kötelezettség (marad 77,5 GJ)

2023-ra teljesül a 45 GJ mértékű kötelezettség (marad 32,5 GJ)

2024-re teljesül a 32,5 GJ mértékű kötelezettség, hiányzik 42,5 GJ

6/C. Hogyan történik a kötelezettség teljesítésén felüli energiamegtakarítás másfélszeres elszámolása?

Ha a bejelentett energiamegtakarítások a kötelezett

- 2021-2023. évi kötelezettségéhez képest többletet mutatnak, akkor legalább hároméves élettartamú,

- 2024. évi és azt követő évek kötelezettségéhez képest többletet mutatnak, akkor legalább ötéves élettartamú

megtakarítás esetén a többlet a következő évek kötelezettségének teljesítésére másfélszeres szorzóval válik elszámolhatóvá. Három- és négyéves élettartamú megtakarítás utoljára a 2024. évi kötelezettség teljesítésére számolható el másfélszeresen.

Példa számítás:

2021-re 7,5 GJ a kötelezettség

2022-re 15 GJ a kötelezettség

2023-ra 45 GJ a kötelezettség

2024-re 75 GJ a kötelezettség

2025-re 75 GJ a kötelezettség

2021-re bejelentésre kerül egy 100 GJ mértékű, 5 éves élettartamú megtakarítás

ezzel

2021-re teljesül a 7,5 GJ mértékű kötelezettség (marad 92,5 GJ megtakarítás)

2022-re teljesül a 15 GJ mértékű kötelezettség, de ehhez csak 10 GJ kerül felhasználásra a másfélszeres szabály miatt (marad 82,5 GJ)

2023-ra teljesül a 45 GJ mértékű kötelezettség, de ehhez csak 30 GJ kerül felhasználásra a továbbgörgetett másfélszeres szabály miatt (marad 52,5 GJ)

2024-re teljesül a 75 GJ mértékű kötelezettség, de ehhez csak 50 GJ kerül felhasználásra a továbbgörgetett másfélszeres szabály miatt (marad 2,5 GJ)

2025-re teljesül 3,75 GJ mértékű kötelezettség, hiányzik 71,15 GJ

6/D. Mikor van lehetőség kétszeres szorzóval történő elszámolásra?

A középületekre, vagy lakóépületekre vonatkozó, 2024. január 1-jén, valamint azt követően megkezdett és 2024-ben be is fejezett projektekből keletkező 2024. évi túlteljesítés első alkalommal a 2025. évi EKR kötelezettségek teljesítése során kétszeresen kerülhet elszámolásra. A kétszeres elszámolás technikai előfeltétele a bejegyző űrlapon a lakóépületre, vagy középületre vonatkozó nyilatkozat megtétele. További feltétel, hogy az energiamegtakarítás élettartamának 2030-ra is ki kell terjednie.

7. Milyen energiamegtakarítás számolható el a kötelezettségi rendszerben?

Az energiahatékonyságról szóló törvény alapján végfelhasználási energiamegtakarítást kell elérni a végső felhasználók körében, vagyis intézkedés vagy beruházás eredményeként, az energia hatékonyabb felhasználása révén a végsőenergia-igényt kell csökkenteni a végső felhasználók körében. A végsőenergia-fogyasztás fogalmába nem tartozik bele az energiaátalakítási és energetikai ágazat számára szolgáltatott energia (Ehat. tv. 1. § 32. pont).

8. Mely energiafogyasztás minősül végsőenergia-fogyasztásnak?

Annak megítéléséhez, hogy egy adott energiafogyasztás végsőenergia-fogyasztásnak minősül-e, minden esetben meg kell vizsgálni az energiastatisztikáról szóló 1099/2008/EK rendelet *„A. melléklete”* szerinti besorolásokat, pl.: *„2.6. Végsőenergia-fogyasztás (a végfelhasználás meghatározása)”*. Amennyiben egy adott energiafogyasztás végfelhasználásnak minősül, akkor e fogyasztás csökkentése az EKR-ben elszámolható.

9. Ha egy gazdálkodó szervezet főtevékenysége az energiaátalakítási ágazatba vagy az energetikai ágazatba sorolandó, akkor elszámolhat-e az EKR-ben a cégen belül végzett beruházásból származó energiamegtakarítást?

Ha egy gazdálkodó szervezet az energiaátalakítási vagy az energetikai ágazathoz és emellett egyéb, a végfelhasználási ágazathoz sorolható tevékenységeket is végez, akkor kizárólag a végfelhasználási ágazathoz sorolandó tevékenysége kapcsán elért megtakarítást számolhatja el az EKR-ben, függetlenül attól, hogy mi a főtevékenysége.

A gazdálkodó szervezetek azon tevékenységeit, amelyek nem tartoznak a termelési vagy szolgáltatási tevékenység lényegi részéhez, de segítik a termelő egység általános működését, szintén az 1099/2008/EK rendelet szerinti besorolás alapján kell osztályozni annak megítélése érdekében, hogy e tevékenység kapcsán elért megtakarítás elszámolható-e az EKR-ben. Ilyen tevékenységek pl.: adminisztráció, könyvelés, szállítás, raktározás, beszerzés, reklám, javítás, karbantartás, üzemi óvoda, üzemi étterem stb. A legtöbb kiegészítő tevékenység a *„2.6. Végsőenergia-fogyasztás (a végfelhasználás meghatározása)”* ágazaton belül a *„2.6.3.1. Kereskedelmi és közszolgáltatások”* ágazat alá sorolható, tehát végfelhasználásnak minősül.

10. Mit jelent, hogy a kötelezett vagy bármely személy hozzájárulásának lényegesnek (korábban addicionálisnak) kell lennie?

Lényeges hozzájárulásként a kötelezettnek, vagy bármely más személynek olyan közreműködést kell kifejteni, amely nélkül a végső felhasználó nem döntött volna az egyéni fellépés megvalósítása mellett. A Hivatal az egyedi eset összes körülményének mérlegelése alapján állapítja meg, hogy az adott esetben kifejtett, igazolt és hitelesített hozzájárulás megfelel-e a jogszabályi követelményeknek.

A Hivatal vizsgálja a lényeges hozzájárulást kifejtő személy meglétét. E személy lehet a kötelezett, a kivitelező, az energetikai tanácsadó, bármely energiahatékonysági szolgáltató, egyéb harmadik személy, de nem lehet maga a beruházó végső felhasználó. A beruházó végső felhasználó beruházás megvalósításáról hozott döntésének más, megnevezett személy hozzájárulására kell kialakulnia.

A lényeges hozzájárulás egyedi esetekben való elfogadhatósága érdekében a Hivatal javasolja az alábbi elvek követését: a hozzájárulás legyen előzetes és meghatározott személytől származzon, de ne

magától a beruházó végső felhasználótól, kivéve, ha a kötelezett a beruházó végső felhasználó és saját eszközein hajt végre intézkedést.

A 2023. június 24-ét követően megkezdett egyéni fellépések esetében kötelezővé vált az egyéni fellépés megkezdése előtt a végső felhasználó és a lényeges hozzájárulást kifejtő személy között írásbeli megállapodás megkötése. A megállapodás többek között tartalmazza a lényeges hozzájárulás módját és mértékét, valamint rögzíti azt a tényt, hogy a hozzájárulás lényeges hatással volt a végső felhasználó egyéni fellépése érdekében hozott döntésére. A megállapodás elektronikus úton is megkötheto. A megállapodást az egyéni fellépés kezdete, vagyis a beruházás, vagy intézkedés célját szolgáló termékek, szolgáltatások megrendelésének a napja, vagy bármely, a beruházást visszafordíthatatlanná tevő kötelezettségvállalás előtt kell megkötni.

11. Mely tevékenység minősülhet lényeges (korábban addicionális) hozzájárulásnak?

Bármely tevékenység, tevékenységek és szolgáltatások összessége elfogadható, amely alkalmas arra, hogy a beruházó végső felhasználó elhatározását olyan irányba alakítsa, hogy a beruházás megvalósítása mellett döntsön, pl. helyszíni szemlén alapuló energetikai tanácsadás, energetikai tanúsítvány vagy részletes terv szolgáltatása, az elérhető megtakarítás kiszámítása, a költségek megtérülésének kiszámítása, állami támogatási programok ismertetése, pályázati feltételeknek való megfelelés vizsgálata, pályázatírási segítség nyújtása, pályázatíró biztosítása, a beruházás megkezdése előtt egyeztetés a megtakarítás későbbi megvásárlásáról, vételi ajánlat adása, megegyezés a későbbi adásvétel lényeges feltételeiben vagy más közvetlen részvétel, illetve közreműködés.

A lényeges hozzájárulási kritériumnak megfelelő hozzájárulások beazonosítása kapcsán a Hivatal felhasználja a bizottsági ajánlás IX. függelékében foglaltakat is.

„Az energiaszolgáltató által az energetikai végfelhasználók részére biztosított kiterjedt tanácsadás általában nem tekinthető elégségesnek a lényeges részvétel bizonyítására. Az ilyen intézkedések gyakran mindössze néhány típusú visszajelzésből állnak (például a honlapokon) azzal kapcsolatban, hogyan csökkenthetik a végfelhasználók az energiafogyasztásukat.

Tekintettel az egyes intézkedések által általában megcélozható egyéni fellépések széles körére, a kapcsolódó energiamegtakarításra vonatkozó becslések nagyfokú bizonytalanságára és a megtakarítás korlátozott nagyságára[2], általában szükség van helyszíni tevékenységekre vagy a gazdasági ösztönzők néhány típusára, hogy biztosítani lehessen jelentős számú fellépés tényleges végrehajtását és a részt vevő felek, a megbízott felek vagy a végrehajtó állami hatóságok tényleges érdemi bevonását. Hasonló megfontolások vonatkoznak a tájékoztató kampányokra.”

További hozzájárulások például:

- pénzügyi támogatás,
- célzott, konkrét energiahatékonysági intézkedés(ek)re vonatkozó energetikai tanácsadás,
- a fellépés megtervezéséhez vagy végrehajtásához nyújtott technikai támogatás.

---

[2] A háztartások esetében a szakirodalom szerint az ilyen típusú intézkedésekből várható energiamegtakarítás az előzetes becslések szerint elérheti a teljes fogyasztás 2-3 %-át (Gaffney, K., 2015, Calculating energy savings from measures related to information and advice on energy efficiency [Az energiahatékonysági tájékoztatással és tanácsadással kapcsolatos intézkedésekből származó energiamegtakarítás kiszámítása], előadás az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek és a 7. cikk értelmében vett egyéb szakpolitikai intézkedések hatásának kiszámítására vonatkozó közös módszerekről és elvekről szóló műhelytalálkozó keretében; http://iet.jrc.ec.europa.eu/energyefficiency/node/9080).

12. Melyek a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulás igazolásának lehetséges formái?

A 2023. június 24. **előtt** megkezdett egyéni fellépések esetében az addicionális hozzájárulás megléte a beruházó végső felhasználó részéről igazolható volt nyilatkozattal, vagy a beruházó végső felhasználó és a hozzájárulást kifejtő közötti írásbeli megállapodással, kivitelezési, tanácsadási, egyéb szerződéssel, amely – *többek között* – részletezi az addicionális hozzájárulást kifejtő – előző pont szerinti – tevékenységét.

A fenti tartalmú nyilatkozatok, írásbeli megállapodások, szerződések bemutatása feltétlenül szükséges a hitelesítő szervezet számára, hogy az addicionális hozzájárulás meglétéről meg tudjon győződni, és feltétlenül szükségesek a Hivatal számára az esetleges hatósági ellenőrzés során.

A 2023. június 24. **után** megkezdett egyéni fellépések esetében kötelezővé vált az egyéni fellépés megkezdése előtt a végső felhasználó és a lényeges hozzájárulást kifejtő személy között írásbeli megállapodás megkötése. A megállapodás többek között tartalmazza az energiamegtakarítás első jogosultjának személyét, a lényeges hozzájárulás módját és mértékét, valamint rögzíti azt a tényt, hogy a hozzájárulás lényeges hatással volt a végső felhasználó egyéni fellépése érdekében hozott döntésére.

12/A. A hitelesítő szervezet milyen mélységben köteles vizsgálni a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulás jogszabály szerinti elfogadhatóságát, a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulásra vonatkozó nyilatkozat valódiságát, keletkezésének körülményeit, keletkezésének időpontját?

A lényeges (korábban addicionális) hozzájárulás kapcsán valamennyi lehetséges körülmény figyelembevétele szükséges ahhoz, hogy a hozzájárulás jogszabályoknak való megfelelősége megállapítható legyen. Az auditáló szervezet hitelesítési tevékenységének célja, hogy a Hivatalhoz a jogszabályi feltételeknek mindenben megfelelő megtakarítások kerüljenek bejelentésre. Ki kell emelni, hogy a hitelesítő szervezet objektív felelősséggel tartozik a hitelesítésért, tehát ha a Hivatal bármely okból megállapítja, hogy az adott megtakarítás nem megfelelően került megállapításra, a Hivatalnak nincs mérlegelési lehetősége a jogszabály szerinti jogkövetkezmények kiszabása kapcsán.

12/B. Hitelesítés esetén szükséges-e annak vizsgálata, hogy a végső felhasználó az adott beruházáshoz vett-e igénybe alternatív szakpolitikai intézkedés keretében nyújtott kedvezményt?

A hitelesítő szervezet hitelesítésével igazolja, hogy az energiamegtakarítást a szabályoknak megfelelően állapították meg. Ennek a feladatnak részét képezi az esetleges alternatív szakpolitikai intézkedések igénybevételének vizsgálata. Ha a Hivatal ellenőrzése során megállapítja, hogy a bejelentett energiamegtakarítás, vagy annak egy része nem megfelelően lett megállapítva, a hitelesítő szervezettel szemben a jogszabály szerinti jogkövetkezmények mérlegelés nélkül alkalmazandók. Ilyen esetben a hitelesítő szervezet polgári jogi úton kereshet kártérítést. Erre az esetre javasolt a hitelesítés kiadását megelőzően az alternatív szakpolitikák párhuzamos felhasználására irányuló kifejezett nyilatkozat/ok beszerzése a beruházás megvalósításában részt vevő szereplőktől, vagy a hitelesítést kérő felhívása, hogy szerezze be ezen nyilatkozatot vagy nyilatkozatokat.

12/C. Lehet-e egy adott beruházásból eredő energiamegtakarítást részletekben hitelesíteni (feldarabolni)?

Az Ehat.tv. 15/A. § (1) és (5) bekezdéséből következően az energiamegtakarítás megállapítása az érintett energiahatékonyság-javító intézkedésekből származó teljes energiamegtakarítás megállapítását

jelenti. A hitelesítés pedig a teljes energiamegtakarítás megállapítása során alkalmazott átváltási tényezők, számítási módszerek és elvek megfelelőségét, valamint az ezek alapján megállapított teljes energiamegtakarítás mértékét igazolja.

A hitelesítési dokumentumban az energetikai auditban szereplő vagy az intézkedési jegyzék alapján megállapított teljes energiamegtakarítás mennyiségének kell szerepelnie és a hitelesítésnek arra kell kiterjednie. Amennyiben a hitelesítési dokumentumban nem ez a mennyiség szerepel, akkor a hitelesítési dokumentumot ki kell javítani. A hitelesítő szervezetnek az energiamegtakarítás hitelesítését követően haladéktalanul és teljeskörűen rögzítenie kell az energiamegtakarítás adatait a https://ekr.mekh.hu/ adatgyűjtő rendszerben.

Egy adott beruházásból, intézkedésből származó teljes éves megtakarítási mennyiségből egy adott kötelezett által átruházás útján megszerzett részmennyiség nem tárgya a hitelesítésnek, az csupán egy átruházási szerződés kötelező tartalmi eleme. A hitelesítőnek nem áll fenn a felelőssége arra nézve, hogy a megbízója hány részre darabolja és hány részletben értékesíti az általa hitelesített megtakarítást.

2022. július 1-től jön létre a hitelesített energiamegtakarítások nyilvántartása, amely többek közt arra is hivatott, hogy adott beruházásból származó hitelesített megtakarítási mennyiség feldarabolása visszakövethető legyen, és az eredeti mennyiségnél ne értékesíthessen többet annak jogosultja.

12/D. Lehet-e több energiahatékonyság-javító intézkedésből vagy beruházásból származó energiamegtakarítást egy energetikai auditba foglalni, vagy azokról egy hitelesítést készíteni (tömbösíteni)?

A hitelesítő szervezet több energiahatékonyság-javító intézkedésből vagy beruházásból származó energiamegtakarítást egy energetikai auditba foglalhat, vagy azokról egy hitelesítési dokumentumot állíthat ki (azaz tömbösíthet), ha az intézkedések/beruházások vonatkozásában megállapított energiamegtakarítás mértékét befolyásoló összes feltétel azonos, különös tekintettel az alábbiakra:

- azonos az intézkedés típusa;
- azonos az élettartam;
- azonos a felmerülő korai csere időszaka;
- azonos az éves avulási érték;
- azonos a befejezési év;
- azonos az igénybe vett alternatív szakpolitikai támogatás.

A https://ekr.mekh.hu/ adatgyűjtő felületen történő adatszolgáltatás során a tömbösítéssel érintett valamennyi projektre vonatkozó adat feltüntetése szükséges.

13. Mit kell érteni a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulás szükségességén, ha a beruházáshoz alternatív szakpolitikai intézkedéseket is igénybe vesznek?

Az Ehat. tv. 15. § (3) bekezdése alapján, ha a beruházáshoz valamely alternatív szakpolitikai intézkedést, pl. TAO kedvezményt, vagy egyéb vissza nem térítendő támogatást is igénybe vesznek, akkor a kifejtett lényeges (korábban addicionális) hozzájárulásnak az érintett alternatív szakpolitikai intézkedések igénybevételére is ki kell terjednie. Ez akként igazolható, hogy a beruházó végső felhasználó nyilatkozatában vagy a beruházó végső felhasználó és a hozzájárulást kifejtő közötti írásbeli megállapodásban, kivitelezési, tanácsadási, egyéb szerződésben feltüntetésre kerül, hogy az

érintett támogatások bemutatásra kerültek, a hozzájárulást kifejtő segítséget nyújtott a pályázásban, a támogatás igénybevételében stb.

14. Lehet-e utólagos a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulás?

A lényeges (korábban addicionális) hozzájárulás nem lehet utólagos, mindenképpen előzetesnek kell lennie, azonban nem kizárólag a kötelezett fejtheti ki. Abban az esetben, amikor a kötelezett harmadik féltől vásárol meg egy elkészült beruházással elért megtakarítást, a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulást más személy fejti ki.

15. Mentesül-e a kötelezett az EKR-kötelezettség teljesítése alól a mezőgazdasági célú üzemanyag-értékesítés vonatkozásában?

Az energiamegtakarítási kötelezettség számítása során a kötelezettség alá vont energiamennyiségbe a számítás alapjául szolgáló évben a kötelezett fél által értékesített közlekedési célú üzemanyag értékesítése számít bele. Közlekedési célú üzemanyagnak minősül az Ehat. tv. definíciója értelmében a jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény szerinti üzemanyag, a repülőgép-üzemanyag kivételével.

A kötelezetti minőség meghatározásakor az Ehat. tv. az üzemanyag-értékesítés vevőköre szempontjából nem tartalmaz eltérő szabályozást, vagyis a mezőgazdasági célból történő értékesítés is végső felhasználási célú értékesítésnek minősül az energiamegtakarítási kötelezettség megállapítása tekintetében. A mezőgazdasági, vagyis szintén végfelhasználási célú üzemanyag-értékesítés után az EKR kötelezettség alól a Hivatalnak mint végrehajtó hatóságnak nincs felhatalmazása mentesíteni a kötelezettet.

16. Elszámolható-e a szén, fa, biomassza, egyéb tüzelőanyagok felhasználása által elért végsőenergia-megtakarítás?

Igen, elszámolható, amennyiben ténylegesen végsőenergiában kimutatható megtakarításról van szó. A kiinduló állapot és az intézkedést követő állapot közötti energiamegtakarítást ezeknél az eseteknél is ki kell mutatni és igazolni kell. Figyelembe kell venni az Ehat. vhr. 7. mellékletében megállapított egyéb kritériumokat, pl. addicionalitás elve, jogszabályokban vagy uniós jogi aktusokban meghatározott követelményszinteket meghaladó megtakarítás.

17. Milyen megújuló energiát felhasználó technológiák számolhatók el az EKR keretében?

Az energiamegtakarítási kötelezettség teljesítése során van lehetőség a kisléptékű, fogyasztásközeli megújulóenergia-technológiák épületekbe való beépítésének vagy épületekre való felszerelésének figyelembevételére, feltéve, hogy ellenőrizhető, mérhető vagy becsülhető energiamegtakarítást eredményeznek. Erre a bizottsági ajánlás X. függeléke ad pontos, számítási példákkal alátámasztott útmutatást, továbbá a sztenderd elszámolásra az EKR-katalógus tartalmaz ismertetést. A fotovoltaikus villamosenergia termelés nem számolható el energiamegtakarításként, mivel az energia fogyasztás nem csökken, csak más forrásból származó energiából kerül kielégítésre, ami nem eredményez hatékonyságnövelésből származó végsőenergia-megtakarítást.

18. Hogyan kell majd alkalmazni a katalógus felülvizsgálatát követő módosításokat a folyamatban lévő beruházásokra?

A sztenderd energiahatékonysági intézkedés jegyzék (EKR-katalógus) célja, hogy energetikai audit nélkül, egyszerűsített számítással lehessen az elért energiamegtakarítás nagyságát meghatározni. A katalógus a 17/2020. (XII. 21.) MEKH rendelet mellékleteként kerül kiadásra és a hatályos magyarországi és európai uniós rendeletekben és ajánlásban lévő számítási szabályokat, minimum követelményeket dolgozza fel. A katalógust a Hivatal az Energiaügyi Minisztériummal előzetesen egyeztetve évente felülvizsgálja, szükség szerint módosítja, kiegészíti. Az energiamegtakarítás megállapítására az egyéni fellépés kezdetekor és befejezésekor hatályos jegyzék szerinti számítási módszer is alkalmazható.

19. Kié a létrejövő energiamegtakarítás mint vagyoni értékű jog?

Az első jogosult személye tekintetében elsősorban a beruházásban résztvevő felek megállapodása az irányadó. 2023. június 24-ét követően megkezdett egyéni fellépések esetén kötelezővé vált az egyéni fellépés megkezdése előtt a végső felhasználó és a lényeges hozzájárulást kifejtő személy között írásbeli megállapodás megkötése, amelyben meg kell jelölni az energiamegtakarítás első jogosultját. Nem kötelező e megállapodás megkötése szemléletformálási intézkedés esetén, azonban amennyiben ismert a végső felhasználó személye, a későbbi jogviták megelőzése érdekében javasolt a megállapodás megkötése. Nem kötelező továbbá e megállapodás megkötése, ha a kötelezett saját eszközein, vagy saját tevékenységét érintően hajt végre egyéni fellépést és kizárólag maga válik az egyéni fellépésből származó energiamegtakarítás első jogosultjává (Ehat. 15/B. § (4)-(6) bek.).

Megállapodás hiánya esetére 2022. július 1-től áll fenn a törvényi vélelem, amely szerint a megtakarítás első jogosultja az addicionális hozzájárulást kifejtő személy. 2022. július 1-ig azonban a bizonytalan kimenetelű jogviták elkerülése érdekében, minden esetben kifejezetten javasolt volt a megállapodás az addicionális hozzájárulás nyújtásáról és annak ellentételezéséről.

A hitelesítő szervezeteknek kiemelt felelőssége van abban, hogy az EKR-ben elszámolható megtakarításnak, mint vagyoni értékű jognak a valódi jogosultja számára adják ki a hitelesítést. E tevékenységüket segíti a törvényi előírás, miszerint a 2023. június 24-ét követően megkezdett egyéni fellépések esetén a fenti megállapodás hiányában – a fenti két kivétellel – az energiamegtakarítás nem hitelesíthető.

A nem hitelesített, valamint az energiamegtakarítási kötelezettség teljesítésére elszámolt energiamegtakarítás átruházása, továbbá az energiamegtakarítás nem kötelezett félnek minősülő vevő részére történő átruházása – a hitelesítő szervezeti pótlás esetének kivételével – semmis (Ehat. 15/B. § (3) bek.).

19/A. Az energiamegtakarítás jogosultjává válhat-e a lényeges (korábban addicionális) közreműködést kifejtő személy, ha nem kötelezett?

A rendszer megfelelő működéséhez szükséges, hogy a kötelezetteken és a végső felhasználókon kívüli „harmadik” szervező személyek is részt vehessenek beruházások generálásában, a megtakarítások összegyűjtésében és a kötelezettek számára történő közvetítésében. A beruházó végső felhasználó és a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulást kifejtő személy

- 2023. június 24-ét megelőzően megkezdett egyéni fellépések esetén megállapodhatott,

- 2023. június 24-ét követően megkezdett egyéni fellépések esetén – két kivétellel – pedig köteles megállapodni

az energiamegtakarítás jogosultjának személyéről, amely megállapodás alapján a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulást kifejtő személy is lehet az energiamegtakarítás első jogosultja, tehát ő jogosult azt hitelesíttetni és értékesíteni. Megállapodás hiányában, a 2022. július 1-től hatályos törvényi vélelem alapján, az addicionális hozzájárulást kifejtő személy válik az energiamegtakarítás jogosultjává.

19/B. Az energiamegtakarítás jogosultjává válhat-e a kötelezett, ha nem közvetlenül fejti ki a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulást, vagy ebben az esetben csak átruházással szerezheti meg?

A Hivatal álláspontja szerint, ha a kötelezett nem közvetlenül maga fejti ki a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulást, de szeretné, hogy ő váljon a megtakarítás jogosultjává, akkor valamely igazolt formában szerepet kell játszania a beruházás létrejöttében annak érdekében, hogy ne merülhessen fel az Ehat. 15/B. § (3) bekezdése szerinti forgalmazási korlátozások kijátszása (leplezett átruházás). A kötelezett közreműködéseként elfogadható pl. ha igazolható módon és előzetesen megbízta a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulást kifejtő háztartásinagygép-kereskedőt egy gépcsere program lefolytatására. A végső felhasználó és a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulást kifejtő közötti megállapodásnak kifejezetten rendelkeznie kell arról, hogy ki lesz az energiamegtakarítás jogosultja (pl. a végső felhasználó, a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulást kifejtő, vagy a gépcsere-program lefolytatására megbízást adó kötelezett. ld. GYIK 19. pont). Ha e megállapodásban nem rendelkeznek arról, hogy a valamely igazolt módon közreműködő kötelezettnél keletkezik meg a megtakarítás, akkor ennek hiányában a kötelezett csak átruházás útján szerezheti meg szabályszerűen a már hitelesített megtakarítást.

19/C. Egy beruházásból származó energiamegtakarítás feloszthető-e több személy között?

A beruházás létrejöttében valamely igazolt formában meghatározott szerepet játszó személyek az energiamegtakarítás feletti jog megkeletkezésére vonatkozó megállapodásukban (ld. GYIK 19. pont) arról is megállapodhatnak, hogy a beruházás létrejöttében közreműködő több személy meghatározott arányban megosztva válik az energiamegtakarítás jogosultjává. E szándék esetén a megállapodás megkötése a 2023. június 24-ét követően megkezdett egyéni fellépések esetén kötelező. A hitelesítő szervezet ebben az esetben is az egyéni fellépésből származó energiamegtakarítás teljes mértékét köteles hitelesíteni, egyértelműen feltüntetve az energiamegtakarítás jogosultak közötti felosztását. Az energiamegtakarítás Hivatal számára történő bejelentésekor az adott beruházásból létrejött energiamegtakarítás teljes mértékét és az abból elszámolni kívánt, *megállapodás szerinti*, rész-energiamegtakarítás mértékét (GJ) is fel kell tüntetni.

A kötelezett továbbá átruházás útján is megszerezheti egy beruházásból származó hitelesített energiamegtakarításnak egy meghatározott részét. Ebben az esetben is, az energiamegtakarítás Hivatal számára történő bejelentésekor az adott beruházásból létrejött energiamegtakarítás teljes mértékét és az abból elszámolni kívánt, *átruházásra irányuló szerződés szerinti*, rész-energiamegtakarítás mértékét (GJ) is fel kell tüntetni.

20. Értékesíthet-e megtakarítást egy kötelezett fél más kötelezett részére?

Nincs akadálya, mivel az elért megtakarítás a hitelesítést követően vagyoni értékű joggá alakul és korlátozottan forgalomképes vagyonelemként értékesíthető. Ez a korlátozás csupán annyit jelent, hogy a vagyonelem szerzője kizárólag kötelezett lehet, az értékesítő viszont lehet kötelezett és harmadik személy is.

21. Honnan tudom, hogy mekkora nagyságú energiamegtakarítási kötelezettséget kell teljesítenem az adott évben?

A Hivatal az egyes kötelezett felek számára határozatban állapítja meg a tárgyévben esedékes energiamegtakarítás mértékét a tárgyévet megelőző év november 30. napjáig. A kötelezettek az aktuális és korábbi évi energiamegtakarítási kötelezettségeikről bejelentkezést követően a https://ekr.mekh.hu oldalon tudnak tájékozódni.

A Hivatal nem állapítja meg határozatban az energiamegtakarítási kötelezettség mértékét amíg az érintett kötelezett nem rendelkezik az adott kötelezettségi évet megelőző második évre vonatkozó teljes évi értékesítési adattal (Ehat. 15/C. § (6) bek.). Az energiamegtakarítási kötelezettség a kötelezettet ekkor is terheli, a mértékének kiszámításáról és teljesítéséről köteles gondoskodni. Ezekben az esetekben javasoljuk a Hivatallal történő közvetlen kapcsolatfelvételt.

22. Hogyan határozza meg a Hivatal a végfelhasználók részére értékesített földgáz mennyiségét és az energiamegtakarítási kötelezettséget?

a) A kötelezetti minőséget a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény szerinti kereskedelmi engedély alapozza meg.

b) A Hivatal a földgázkereskedelmi engedélyesektől a végfelhasználási energiamegtakarítással kapcsolatos adatszolgáltatásról szóló 17/2020. (XII. 21.) MEKH rendelet 2. § (2) bekezdése szerinti formában és tartalommal bekéri a kötelezett és jogelődje által a lakossági fogyasztóknak értékesített földgáz mennyiségét – ami közvetlenül végfelhasználásnak minősül.

c) A Hivatal ezen túlmenően bekéri a kötelezett és jogelődje által a gazdálkodó szervezeteknek értékesített földgáz mennyiségét. Ebből levonja az üzemi erőműveknek értékesített földgáz mennyiségét, majd az energiaátalakító szektor vállalatainak (közel 4400 vállalat) és a földgázt nem energetikai (alapanyag) célra hasznosító vállalatoknak értékesített földgáz mennyiségét. A vállalatok beazonosítása során a Hivatal az Országos Statisztikai Adatgyűjtő Program energiastatisztikai adataival összhangban a Magyarországon bejegyzett társaságok (TEÁOR) főtevékenységét veszi alapul.

   A Gazdasági Szervezetek Regisztere (GSZR) a Központi Statisztikai Hivatal folyamatosan karbantartott alapnyilvántartása, amely valamennyi, Magyarországon adószámmal rendelkező gazdasági szervezet és magánszemély statisztikai adatgyűjtésekhez és feldolgozásokhoz szükséges adatait tartalmazza.

   Az energiaátalakító szektorban tevékenységet folytató gazdálkodó szervezetek köre a Központi Statisztikai Hivatal által vezetett Gazdasági Szervezetek Regisztere alapján kerül meghatározásra az ún. statisztikai főtevékenység alapján. Az alábbi gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere (TEÁOR ’08) alá besorolt statisztikai főtevékenységet folytató gazdálkodó szervezetek részére értékesített földgáz és villamosenergia nem kerül figyelembevételre végfelhasználó részére értékesített energiaként:

TEÁOR	TEÁOR_leírás
0510	Feketeszén-bányászat

TEÁOR	TEÁOR_leírás
0520	Barnaszén-, lignitbányászat
0610	Kőolaj-kitermelés
0620	Földgázkitermelés
0721	Urán-, tóriumérc-bányászat
0892	Tőzegkitermelés
0910	Kőolaj-, földgáz-kitermelési szolgáltatás
1910	Kokszgyártás
1920	Kőolaj-feldolgozás
3511	Villamosenergia-termelés
3512	Villamosenergia-szállítás
3513	Villamosenergia-elosztás
3514	Villamosenergia-kereskedelem
3521	Gázgyártás
3522	Gázelosztás
3523	Gázkereskedelem
3530	Gőzellátás, légkondicionálás

Amennyiben valamely vállalkozás statisztikai főtevékenysége nem szerepel a fenti listában, úgy – a statisztikai adatgyűjtéssel összhangban kialakított Hivatali módszertan alapján – a kötelezettség megállapítása során a részére értékesített energiamennyiség végfelhasználó részére történő értékesítésként kerül beazonosításra és beleszámít az EKR kötelezettség alapjába.

A kötelezett számára továbbá nyitva áll a lehetőség, hogy igazolja, hogy valamely értékesített energiamennyiség nem végfelhasználó számára került értékesítésre. Az igazolt mennyiség nem kerül figyelembevételre a kötelezettség mértékének meghatározása során. A Hivatal a kötelezettség mértékét megállapító határozat kézhezvételét követően a kézhezvételt követő egy éven belül, legfeljebb egy ízben módosíthatja a megállapított kötelezettség mértékét.

d) A b) és c) pontban meghatározott földgázmennyiség összegének az Ehat.tv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott hányada az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerben a kötelezett által teljesítendő új végsőenergia-megtakarítás volumene.

A földgázkereskedelmi engedélyesek az energiamegtakarítási kötelezettségük megállapításához szükséges értékesítésükről a G610b űrlapon szolgáltatnak adatot a Hivatal részére, amelyben a nem lakossági partnerek részére értékesített földgáz mennyiségéről bruttó fűtőértéken számolt kWh-ban szolgáltattak adatot. Az így kapott energiamennyiséget a Hivatal átváltja GJ mértékegységre (1 kWh = 0,0036 GJ), a GJ-ban kifejezett bruttó fűtértéket (GCV) pedig elosztja 1,1081-gyel, hogy megkapja a

végsőenergia-felhasználásnál figyelembe vett nettó fűtőértéket (NCV). Az így kapott nettó fűtőérték alapján kerül meghatározásra az energiamegtakarítási kötelezettség mértéke is. A MWh-ról GJ-ra történő átváltásra alkalmazott konverziós érték ennek közelítőleg megfelel (bruttó 1 MWh = 3,6 GJ; nettó fűtőértékre átszámítva: 3,6 GJ/1,1081 = 3,2491).

23. Hogyan határozza meg a Hivatal a végfelhasználók részére értékesített villamos energia mennyiségét és az energiamegtakarítási kötelezettséget?

a) A kötelezetti minőséget a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény szerinti kereskedelmi engedély alapozza meg.

b) A Hivatal a villamos energia kereskedelmi engedélyesektől a végfelhasználási energiamegtakarítással kapcsolatos adatszolgáltatásról szóló 17/2020. (XII. 21.) MEKH rendelet 2. § (1) bekezdése szerinti formában és tartalommal bekéri a kötelezett és jogelődje által a lakossági fogyasztóknak értékesített villamos energia mennyiségét – ami közvetlenül végfelhasználásnak minősül.

c) A Hivatal ezen túlmenően bekéri a kötelezett és jogelődje által a gazdálkodó szervezeteknek értékesített villamos energia mennyiségét. Ebből levonja az energiaátalakító szektor vállalatainak (közel 4400 vállalat) értékesített villamos energia mennyiségét. A vállalatok beazonosítása során a Hivatal az Országos Statisztikai Adatgyűjtő Program energiastatisztikai adataival összhangban a Magyarországon bejegyzett társaságok (TEÁOR) főtevékenységét veszi alapul.

A Gazdasági Szervezetek Regisztere (GSZR) a Központi Statisztikai Hivatal folyamatosan karbantartott alapnyilvántartása, amely valamennyi, Magyarországon adószámmal rendelkező gazdasági szervezet és magánszemély statisztikai adatgyűjtésekhez és feldolgozásokhoz szükséges adatait tartalmazza.

Az energiaátalakító szektorban tevékenységet folytató gazdálkodó szervezetek köre a Központi Statisztikai Hivatal által vezetett Gazdasági Szervezetek Regisztere alapján kerül meghatározásra az ún. statisztikai főtevékenység alapján. Az alábbi gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere (TEÁOR ’08) alá besorolt statisztikai főtevékenységet folytató gazdálkodó szervezetek részére értékesített földgáz és villamosenergia nem kerül figyelembevételre végfelhasználó részére értékesített energiaként:

TEÁOR	TEÁOR_leírás
0510	Feketeszén-bányászat
0520	Barnaszén-, lignitbányászat
0610	Kőolaj-kitermelés
0620	Földgázkitermelés
0721	Urán-, tóriumérc-bányászat
0892	Tőzegkitermelés

TEÁOR	TEÁOR_leírás
0910	Kőolaj-, földgáz-kitermelési szolgáltatás
1910	Kokszgyártás
1920	Kőolaj-feldolgozás
3511	Villamosenergia-termelés
3512	Villamosenergia-szállítás
3513	Villamosenergia-elosztás
3514	Villamosenergia-kereskedelem
3521	Gázgyártás
3522	Gázelosztás
3523	Gázkereskedelem
3530	Gőzellátás, légkondicionálás

Amennyiben valamely vállalkozás statisztikai főtevékenysége nem szerepel a fenti listában, úgy – a statisztikai adatgyűjtéssel összhangban kialakított Hivatali módszertan alapján – a kötelezettség megállapítása során a részére értékesített energiamennyiség végfelhasználó részére történő értékesítésként kerül beazonosításra és beleszámít az EKR kötelezettség alapjába.

A kötelezett számára továbbá nyitva áll a lehetőség, hogy igazolja, hogy valamely értékesített energiamennyiség nem végfelhasználó számára került értékesítésre. Az igazolt mennyiség nem kerül figyelembevételre a kötelezettség mértékének meghatározása során. A Hivatal a kötelezettség mértékét megállapító határozat kézhezvételét követően a kézhezvételt követő egy éven belül, legfeljebb egy ízben módosíthatja a megállapított kötelezettség mértékét.

d) A b) és c) pontban meghatározott villamos energia mennyiség összegének az Ehat.tv. 15. § (1) bekezdésében előírt hányada az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerben a kötelezett által teljesítendő végsőenergia-megtakarítás volumene.

24. Hogyan határozza meg a Hivatal a végfelhasználók részére értékesített közlekedési célú üzemanyag mennyiségét és az energiamegtakarítási kötelezettséget?

A Hivatal a közlekedési célú üzemanyagok forgalmazására jogosult szervezetektől – a jövedéki kiskereskedők kivételével –a 17/2020. (XII. 21.) MEKH rendelet 1. § (1) bekezdése szerinti formában és tartalommal bekéri a szervezet és jogelődje által az egyes vevőknek értékesített közlekedési célú üzemanyag mennyiségét üzemanyag-típusonként. Az adatszolgáltatás nem vagy nem megfelelő teljesítése esetén, valamint a jövedéki kiskereskedők esetében a Hivatal a NAV által a kötelezett közlekedési célú üzemanyag-forgalmáról szolgáltatott adatok alapján határozza meg a kötelezettség alapját, a végfelhasználóknak értékesített üzemanyag volumenét.

A repülőgép-üzemanyag az Ehat. tv. 1. § 23a. pontja alapján nem minősül közlekedési célú üzemanyagnak, ezért a repülőgép-üzemanyag nem számít bele a kötelezettség alapjába.

A közlekedési célú üzemanyag saját részre történő felhasználása a kötelezettség alapjába beleszámít.

I. Adóraktárak:

A Hivatal az EKR rendszerben teljesítendő adatszolgáltatás során bekéri

a) az adóraktár vagy jogelődje által adóraktárként magánszemélyek részére értékesített közlekedési célú üzemanyagok mennyiségét üzemanyag-típusonként,

b) az adóraktár vagy jogelődje által a gazdasági célú hajózási tevékenységet végző hajó (ideértve a kompot is) részére értékesített éves gázolaj mennyiséget,

c) az adóraktár vagy jogelődje által adóraktárként egyéb személynek értékesített közlekedési célú üzemanyagok mennyiségét vevőnként és üzemanyag-típusonként.

Az adóraktár által bértárolt üzemanyagból kitárolt volumen nem számít be az adóraktár kötelezettségének alapjába. A fentiek szerinti a)-c) pontban értékesített közlekedési célú üzemanyag-mennyiség összegének az Ehat.tv. 15. § (1) bekezdésében előírt hányada az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerben a kötelezett által teljesítendő új végsőenergia-megtakarítás volumene. A kötelezetti minőséget a közlekedési célú üzemanyag forgalmazása alapozza meg.

II. Jövedéki engedélyes kereskedők:

A Hivatal az EKR rendszerben teljesítendő adatszolgáltatás során bekéri

a) a jövedéki engedélyes kereskedő vagy jogelődje által jövedéki engedélyes kereskedőként magánszemélyek részére értékesített közlekedési célú üzemanyagok mennyiségét üzemanyag-típusonként,

b) a jövedéki engedélyes kereskedő vagy jogelődje által jövedéki engedélyes kereskedőként magánszemélyeken kívüli személyek részére értékesített közlekedési célú üzemanyagok mennyiségét vevőnként és üzemanyag-típusonként.

A fentiek szerinti a) pontban szereplő volumennek és a b) pontban szolgáltatott adatok jövedéki kiskereskedőknek, jövedéki engedélyes kereskedőknek és adóraktáraknak értékesített közlekedési célú üzemanyag volumenével csökkentett mennyiségnek az Ehat.tv. 15. § (1) bekezdésében előírt hányada az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerben a kötelezett által teljesítendő új végsőenergia-megtakarítás volumene. A kötelezetti minőséget a közlekedési célú üzemanyag forgalmazása alapozza meg.

25. Van-e arra lehetőség, hogy a tárgyévben elkezdett, de a következő évben befejeződött beruházásokat a tárgyévi kötelezettség teljesítésére csökkentés nélkül el lehessen számolni?

A tárgyévi kötelezettség teljesítése kizárólag a tárgyévben, vagy azt megelőző években befejezett beruházásból származó megtakarítással teljesíthető csökkentés nélkül.

A járulékfizetés alternatíva lehet azoknak, akik az első években nem tudtak projekteket lezárni, elért eredményeket felmutatni. 2021. évre vonatkozóan a 2020. január 16. után megkezdett, a 2021. évben befejezett, valamint a veszélyhelyzeti szabályozás alapján a 2022. évben befejezett intézkedésekből származó végsőenergia-megtakarítás is elszámolható volt csökkentés nélkül. A 2022. évben befejezett beruházásból származó, 2021. évre elszámolt megtakarítás után ugyanakkor nem járt a másfélszeres elszámolási kedvezmény.

26. Hogyan befolyásolja egy intézkedés kezdő időpontja, befejezése, hitelesítése, az auditnak a Hivatal felé történő bejelentése azt, hogy mely évre lehet elszámolni megtakarításként?

Az Ehat. tv. 15. § (5) bekezdése értelmében egy elszámolható beruházás kezdő időpontja legkorábban 2020. január 16. lehet azzal, hogy a befejezésére 2021. évben kerül sor. Ennek oka az, hogy ezen a napon jelent meg a Nemzeti Energia- és Klímaterv, amely rögzítette, hogy Magyarország bevezeti az EKR rendszert, innentől kezdve értelmezhető az addicionalitás az elért megtakarítások terén. A beruházás befejezésének vagy abban az évben kell megtörténnie, amelyikre el kívánják számolni, vagy azt megelőző évek valamelyikében. Ezek alapján, egy több évre kiterjedő élettartamú hitelesített energiamegtakarítás, nem csak a beruházás befejezésének évére előírt kötelezettség teljesítésére használható fel, hanem a tárgyévi felhasználás hiányában bármely következő évben is bejelenthető és elszámolható legfeljebb a 2030. évig. A kötelezettség teljesítésére elszámolni csak megvalósult és készre jelentett beruházásokból eredő hitelesített megtakarításokat lehet.

26/A. Mikor történik meg a HEM-ek törlése?

Az Ehat. 2023. június 24-től hatályos 15. § (2a) bekezdése alapján az adott évi energiamegtakarítási kötelezettség az adott kötelezettségi időszakon belül bármely korábbi évben megvalósult egyéni fellépésből származó, energiamegtakarítási kötelezettség teljesítésére korábban el nem számolt hitelesített energiamegtakarítással is teljesíthető, függetlenül a megtakarítás hitelesített élettartamától. E rendelkezések alapján a kötelezettség teljesítésére el nem számolt HEM-ek élettartamuk lejártát követően is alkalmasak energiamegtakarítási kötelezettség teljesítésére, ezért a 2023. június 24. előtt hatályos szabályozás alapján már fel nem használható, lejárt élettartamú, a HEM nyilvántartásból törölt megtakarítások a HEM nyilvántartásban visszaállításra kerültek.

27. Visszavonható-e a Hivatalhoz bejelentett energiamegtakarítás?

A Hivatalhoz az energiamegtakarítási kötelezettség teljesítésére bejelentett energiamegtakarítások a március 31-i elszámolásukig, vagyis tényleges teljesítésbe vonásukig bármikor módosíthatók, cserélhetők, visszavonhatók. A bejelentett energiamegtakarítás visszavonására ezt követően nincs lehetőség. A 2023-2030. évi kötelezettségek teljesítésére bejelentett energiamegtakarítások esetén a lezárás az adott évet követő március 31-én történik meg.

A bejelentett energiamegtakarítások (HEM) törlésére és módosítására vonatkozó kérelmeket elektronikus úton a MEKH_ÁLT űrlap (https://www.magyarorszag.hu/szuf_ugyleiras?id=c53ae0b7-8d1b-4855-8742-b78845d7d7e7) segítségével szükséges megküldeni. A kérelemben a kérelmezőnek az alábbiakat szükséges megjelölnie, csatolnia:

a) hitelesítési azonosító;

b) az érintett HEM jogosultság pontos beazonosítása;

c) kérelem és indokolás;

d) másik fél hozzájárulása;

e) igazgatási szolgáltatási díj befizetését igazoló nyugta.

A kérelmet az érintett HEM jogosultságot bejegyző és a bejegyzés címzettje is benyújthatja, azonban szükséges a másik fél részéről a módosításra vonatkozó jóváhagyást is megküldeni. A másik fél hozzájárulását gazdálkodó szervezet esetén a cégjegyzésre jogosult elektronikus aláírásával ellátott .pdf fájl formátumban kell a kérelemhez csatolni, vagy a másik fél közvetlenül a cégkapujáról is küldhet hozzájáruló nyilatkozatot a Hivatal számára. Természetes személy másik fél esetén elektronikus aláírással ellátott .pdf fájl formátumban megküldött hozzájárulás csatolása szükséges, vagy a másik fél közvetlenül az ügyfélkapujáról küldhet hozzájáruló nyilatkozatot a Hivatal számára. Meghatalmazott útján való hozzájáruló nyilatkozathoz kifejezetten az adott kérelem szerinti módosításhoz való hozzájárulás megadására kiterjedő meghatalmazás szükséges, általános EKR ügyintézésre vonatkozó meghatalmazás nem elegendő.

Az igazgatási szolgáltatási díjat (10 000 Ft) a kérelem benyújtását megelőzően kell befizetni a Hivatal Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01714373-00000000 számú előirányzat-felhasználási keretszámlájára. Az átutalási megbízás megjegyzés rovatában fel kell tüntetni, hogy „átalány igazgatási szolgáltatási díj” került megfizetésre. Ha a díjat nem a kérelmező fizeti be, akkor a megjegyzés rovatban a kérelmező nevét is fel kell tüntetni.

A korrekció végrehajtására vonatkozó ügyintézési határidő a kérelem beérkezésétől számított 75 nap. A korrekció végrehajtásáról külön értesítés nem kerül kiküldésre, a korrekcióról az EKR Adatgyűjtő Rendszerbe történő bejelentkezést követően a Számlák táblán lehet tájékozódni.

28. Hogyan működik a visszamenőleges elszámolás a 2023. évi kötelezettség esetében?

Az Ehat. tv. először a 2023. évi kötelezettség vonatkozásában ad lehetőséget arra, hogy a kötelezett visszamenőlegesen számoljon el megtakarítást a 2024. évi vagy 2025. évi kötelezettsége túlteljesítésének terhére. A visszamenőleges elszámolás alapfeltétele, hogy a kötelezett a későbbi teljesítési szándékáról 2024. március 31-ig nyilatkozzon. A nyilatkozatot a HEM_KotelezettsegAtvitel űrlap létrehozásával és beküldésével teheti meg a kötelezett fél. A tárgyévet követő évekre átvitt kötelezettség teljesítése egyedi elszámolással történik a HEM_EgyediElszamolas űrlap használatával (ld. https://ekr.mekh.hu/help oldalon „Hitelesített Energiamegtakarítás (HEM) modul útmutató” 5.4.2. pont).

Ha a kötelezett a 2024. évi kötelezettségét túlteljesítette, akkor a 2025. március 31-i évzárás alkalmával a 2024. évi kötelezettség túlteljesítésének a kötelezett által meghatározott része 50%-os diszkontálással számolható el a 2023. évi kötelezettség teljesítésére. Ha a kötelezett a 2024. évi túlteljesítését csak részben kívánja diszkontálással elszámolni a 2023. évi kötelezettsége terhére, vagy a túlteljesítése terhére nem határoz meg visszamenőlegesen elszámolandó hányadot, akkor a túlteljesítés 2023. évre el nem számolt része éven túli HEM-ként a kötelezett számláján marad.

Ha a kötelezett a 2025. évi kötelezettségét túlteljesítette, akkor a 2026. március 31-i évzárás alkalmával a 2025. évi kötelezettség túlteljesítésének a kötelezett által meghatározott része 75%-os diszkontálással számolható el a 2023. évi kötelezettség teljesítésére. Ha a kötelezett a 2025. évi túlteljesítését csak részben kívánja diszkontálással elszámolni a 2023. évi kötelezettsége (adott esetben a 2024. évi kötelezettsége) terhére, vagy a túlteljesítése terhére nem határoz meg visszamenőlegesen elszámolandó hányadot, akkor a túlteljesítés korábbi évekre el nem számolt része éven túli HEM-ként a kötelezett számláján marad.

29. Elszámolható-e megtakarítás napelem telepítésére?

A bizottsági ajánlás X. függelékének 1.4. pontja alapján fotovoltaikus berendezés felszerelése esetén nem számolható el megtakarítás, mivel az energia forrásának a megváltozása önmagában nem eredményez energiamegtakarítást. Az energiaköltségek csökkenésének oka nem a végfelhasználó energiafogyasztásának a tényleges csökkenése, hanem a villamos energia önálló termelése. A villamos energia forrásának a megváltozása nem csökkenti a végfelhasználó energiaigényét, ennél fogva az a villamosenergia-mennyiség, amellyel csökken a végfelhasználó hálózatból történő energiafogyasztása, nem számolható el az EKR keretében.

Megjegyezzük, hogy a felhasználási helyhez közeli megújulóenergia-termelés révén a villamosenergia-hálózat szállítási vesztesége csökkenhet, amely energiamegtakarítást eredményez, azonban ez a megtakarítás nem a végfelhasználók körében keletkezik.

30. Elszámolható-e megtakarítás elektromos autóra történő cserére?

Igen, a számítási módszert a katalógus is tartalmazza, összhangban a bizottsági ajánlással.

31. A HEM bejegyzése során milyen időszakra kell feltüntetni a megtakarítás mennyiségét az első évben – valós időszakra kell figyelembe venni vagy teljes évre?

Az elszámolható energiamegtakarítás a beruházásnak a megvalósulása és várható élettartama, de legfeljebb 2030. december 31. közötti élettartamára kiszámolt, avulással csökkentett energiamegtakarítás egy évre eső átlaga. A számítás során a beruházás élettartama az irányadó, ha az élettartam vége hamarabb következik be, mint 2030. december 31. Minden egyéb esetben az intézkedés létrejötte és 2030. december 31. közötti időszakot kell alapul venni. A Hivatal elszámolható megtakarításként teljes évi megtakarítást vesz figyelembe, függetlenül a beruházás vagy intézkedés megvalósulásának éven belüli dátumától, azonban a teljes évi megtakarítás kiszámolásakor figyelemmel kell lenni az Ehat. vhr. 7. melléklet 2.10. pontjára, vagyis az élettartam és avulás számításba vételével kell a 2021. és 2030. közötti évekre eső megtakarítást összeadni és az átlagát (mint éves megtakarítást) megállapítani.

Azon 2026. január 1-től megkezdett intézkedésekből származó megtakarítások esetében, amelyeknél az intézkedés élettartama nem terjed ki a 2030. évre, a Hivatal a megtakarításokat a második kötelezettségi időszak végéhez arányosítva, csökkentett értékkel veszi figyelembe a megtakarítási kötelezettség teljesítésénél. Ezen arányos csökkentést a HEM nyilvántartásban megjelenő megtakarítási érték már tartalmazni fogja.

31/A. Hogyan történik a várható élettartam megállapítása? Műszaki, vagy számviteli szempontból kell vizsgálni?

Az EKR keretében a várható élettartamot műszaki szempontból kell figyelembe venni. A várható élettartamokra vonatkozóan az energiahatékonysági irányelv értelmében előírt energiamegtakarítási kötelezettségek átültetéséről szóló (EU) 2019/1658 bizottsági ajánlás VIII. függeléke ad iránymutatást.

31/B. Mely évre számolható el az egyéves élettartamú HEM?

A 2021. és 2022. évi kötelezettség teljesítése során az egyéves élettartamú HEM kizárólag az alapul szolgáló intézkedés megvalósulásának évével egyező évi kötelezettség teljesítésére volt jelenthető, függetlenül a megvalósulás éven belüli dátumától.

A 2023-2030. évi kötelezettség teljesítése során az adott évi energiamegtakarítási kötelezettség az adott évben megvalósult egyéves élettartamú HEM-mel, valamint az adott kötelezettségi időszakon belül bármely korábbi évben, tehát akár 2021-ben, vagy 2022-ben megvalósult egyéni fellépésből származó, egyéves élettartamú HEM-mel is teljesíthető, amennyiben az adott HEM korábban nem került elszámolásra energiamegtakarítási kötelezettség teljesítésére.

32. Figyelembe vehető-e a 2030. december 31. utáni energiamegtakarítás a 2021-2030. között elszámolható megtakarítás megállapítása során?

Az energiahatékonysági irányelv 7. cikke 2021. január 1. és 2030. december 31. közötti periódusra definiálta a jelenlegi kötelezettségi időszakot. Ezen időszakban az energiamegtakarítás kiszámítása során figyelembe kell venni az intézkedések élettartamát és azt is, hogy idővel milyen arányban csökkennek a megtakarítások. Ezt a számítást az egyes intézkedések által a végrehajtásuk időpontjától legfeljebb 2030. december 31-ig tartó időszakban majd elérendő megtakarítások összeadásával kell elvégezni. A 2030. december 31. után elért energiamegtakarítás nem számítható bele a 2021. január 1-jétől 2030. december 31-ig tartó időszakra előírt energiamegtakarítás mennyiségébe, még abban az esetben sem, ha egyes intézkedések várható élettartama 2030. december 31-én még nem ér véget.

33. Hogyan történik a szakreferensi szolgáltatás keretében javasolt projektek elszámolása?

A szakreferens igénybevételére köteles gazdálkodó szervezetek olyan beruházása esetén, amelynek megvalósulásához a szakreferens fejtette ki a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulást, a keletkezett megtakarítás 100%-ban elszámolható az EKR-ben. Ha a beruházáshoz alternatív szakpolitikai intézkedésnek minősülő vissza nem térítendő állami támogatás vagy adókedvezmény is igénybevételre került, akkor az elért megtakarításnak a támogatás vagy adókedvezmény arányán felüli része számolható el 100%-ban az EKR-ben.

33/A. Alternatív szakpolitikai intézkedéssel való kombinálás esetén hogyan történik az energiamegtakarítás elszámolása?

Az Ehat. vhr. 8. melléklet III. részében feltüntetett alternatív szakpolitikai intézkedéssel való kombinálás esetén az elért energiamegtakarításból a vissza nem térítendő állami támogatás és adókedvezmény részarányán felüli rész (1-VNT) számolható el az energiamegtakarítási kötelezettség teljesítéseként.

Az Ehat. vhr. 8. melléklet III. részében feltüntetett, lakóépület energiahatékonyságát javító alternatív szakpolitikai intézkedéssel való kombinálás esetén az elért energiamegtakarításból a vissza nem térítendő állami támogatás és adókedvezmény részarányától függetlenül, az energiamegtakarítás 70%-a számolható el az energiamegtakarítási kötelezettség teljesítéseként.

Visszatérítendő állami támogatással, alternatív szakpolitikai intézkedésnek nem minősülő állami támogatással vagy adókedvezménnyel elért energiamegtakarítás 100%-ban elszámolható az energiamegtakarítási kötelezettség teljesítéseként.

34. Minek minősül a végfelhasználó számára értékesített gáz, ha a végfelhasználó abból saját felhasználására villamos energiát állít elő gázmotorral?

Az energiastatisztikáról szóló 1099/2008/EK rendelet A. melléklet 2.2.4. pontja alapján a villamos energiát saját célra termelő létesítmény által felhasznált tüzelőanyag-mennyiséget energiaátalakítási ágazathoz kell sorolni, ezért az energiaátalakító berendezés hatékonyságát javító beruházás nem számolható el az EKR-ben.

35. Mekkora bírság szabható ki az energiamegtakarítási kötelezettség nem-teljesítése esetén?

Amennyiben a kötelezett fél nem tesz eleget az energiamegtakarítás mértékét megállapító határozatban foglalt energiamegtakarítási kötelezettségének, illetve nem nyilatkozik arról, hogy a kötelezettségét energiahatékonysági járulék megfizetésével, vagy a későbbi években visszamenőlegesen kívánja teljesíteni, a Hivatal minden nem teljesített 1 GJ/év energiamegtakarítás után 70 000 forint bírságot szab ki. A kötelezett fél a bírság megfizetésével mentesül a tárgyévi kötelezettség teljesítése alól.

36. A végfelhasználóknak az EKR vonatkozásában nincs együttműködési kötelezettségük az EKR-kötelezettekkel. Ez nem okoz nehézségeket?

Ilyen együttműködési kötelezettség jogszabályban nem írható elő. A kötelezett félnek a lényeges (korábban addicionális) hozzájárulásával kell előmozdítania az energiahatékonysági intézkedéseket, az addicionális végsőenergia-megtakarítás elérését. A kínálat és a kötelezettek keresletének találkozása, a szervezett energiahatékonysági piac biztosíthatja az EKR-megtakarítások költségének alacsonyan tartását.

37. Tervezik-e másodlagos piac megszervezését?

A szervezett másodlagos piac működtetésével a Kormány a MAVIR Zrt-t bízta meg. A MAVIR Zrt. a szervezett piacot a CEEGEX Zrt. közreműködésével működteti (www.ceegex.hu). Az első aukcióra 2024. február 27-én került sor. A CEEGEX Zrt. honlapján közzétett kereskedési naptár szerint negyedévente kerülnek megrendezésre további aukciók. A tagfelvétellel kapcsolatban ugyancsak a CEEGEX Zrt. honlapján olvasható részletes tájékoztató.

37/A. Kell-e adatot szolgáltatnia a kötelezettnek a Hivatal felé, ha a szervezett piacon vásárol vagy értékesít hitelesített energiamegtakarítást?

Nem. A szervezett piaci átruházás alapján a jogosult személyében bekövetkező változást a szervezett piac működtetője jelenti be a hitelesített energiamegtakarítások nyilvántartásába történő rögzítése érdekében.

38. Az EKR-t érintő veszélyhelyzeti kormányrendeleti szabályozás végrehajtásáról

A Kormány 190/2022. (V. 26.) Korm. rendelete alapján a koronavírus-járvány miatti veszélyhelyzet június 1-jei megszűnése után is hatályban maradnak az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 671/2021. (XII. 2.) Korm. rendelet és a kisbenzinkutaknak a vidéki ellátásbiztonság garantálása érdekében történő támogatásáról szóló 84/2022. (III. 5.) Korm. rendelet energiahatékonyságot érintő rendelkezései.

A fentiek alapján:

- A kötelezett a 2021. évi energiamegtakarítási kötelezettségét 2022. december 31-ig, 2022. évben létrejött megtakarításokkal is teljesíthette.

- Az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény szerinti, a közlekedési célú üzemanyagot végső felhasználók részére értékesítő jövedéki kiskereskedő mentesült a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal 2022. évre vonatkozó határozatában jövedéki kiskereskedőként folytatott értékesítési tevékenysége alapján megállapított energiamegtakarítási kötelezettség 83%-ának teljesítésére vonatkozó kötelezettsége alól.

A 2021. évi és 2022. évi kötelezettség energiahatékonysági járulék megfizetésével történő teljesítése legkésőbb 2023. június 29-ig volt lehetséges.

39. A jövedéki kiskereskedők részére 2022. évre előírt energiamegtakarítási kötelezettség mértékére vonatkozó kedvezmény

A 84/2022. (III. 5.) Korm. rendelet alapján az Ehat. tv. szerinti, a közlekedési célú üzemanyagot végső felhasználók részére értékesítő jövedéki kiskereskedő mentesült a Hivatal 2022. évre vonatkozó határozatában jövedéki kiskereskedőként folytatott értékesítési tevékenysége alapján megállapított energiamegtakarítási kötelezettség 83 %-ának teljesítésére vonatkozó kötelezettsége alól.

A fenti jogszabályhely alapján az érintett kötelezettek részére a jövedéki kiskereskedőként folytatott értékesítési tevékenysége alapján megállapított energiamegtakarítási kötelezettség mértéke automatikusan csökkentésre került az EKR adatgyűjtő rendszerben.

40. Mikor szűnik meg a kötelezetti minőség?

a) A villamos energia és földgáz kereskedelmi és egyetemes szolgáltatói engedélyes

- a Vet. vagy a Get. szerinti engedélye időbeli hatályának megszűnéséig terjedő időtartamra vonatkozóan vagy
- az engedély visszavonásáról szóló határozatban megjelölt időpontig, ennek hiányában
- a visszavonást elrendelő határozat véglegessé válásának napjáig terjedő időtartamra

vonatkozóan időarányosan teljesíti az energiamegtakarítási kötelezettségét.

b) A közlekedési célú üzemanyagot végső felhasználók számára értékesítő gazdálkodó szervezet az értékesítési tevékenységének megszűnése esetén a tevékenység befejezéséig időarányosan teljesíti az energiamegtakarítási kötelezettségét. Ezért fontos, hogy az üzemanyag értékesítési tevékenység végleges befejezését az érintett gazdálkodó szervezet haladéktalanul jelentse be a Hivatal részére.

Az üzemanyagértékesítési tevékenység végleges befejezése igazolható az alábbi dokumentumokkal:

- a pénztárgép használatból történő végleges kivonását igazoló adatlap;
- az üzemanyagtöltő állomás működési engedélyének visszaadásáról/visszavonásáról az illetékes hatóság által kiállított igazolás;
- az üzemanyagtöltő állomás értékesítését igazoló szerződés(ek);
- üzemanyagtöltő állomás üzemeltetésének felmondására irányuló szerződés;
- NAV jegyzőkönyv vagy
- olyan cégszerűen aláírt nyilatkozat, amelyből egyértelműen kitűnik, hogy a kötelezett az üzemanyag értékesítésével véglegesen felhagyott és azt a jövőben sem kívánja folytatni.

41. Milyen jogkövetkezményeket alkalmazhat a Hivatal az energiamegtakarítás nem megfelelő megállapítása esetén? Mi az a megváltási díj, mi a mértéke? Mit jelent az eltiltás?

Ha a Hivatal az ellenőrzés során megállapítja, hogy az energiamegtakarítás, vagy annak egy része nem megfelelően került megállapításra, a hitelesítő szervezetet a nem megfelelően megállapított energiamegtakarítással egyező mértékű energiamegtakarításnak a végső felhasználók körében történő 180 napon belüli teljesítésére kötelezi, amely kötelezettség a hitelesítő szervezet választása szerint 50.000 Ft/GJ mértékű megváltási díj megfizetésével is teljesíthető.

A teljesítésre nyitva álló határidő elmulasztása esetén a hitelesítő szervezetet minden nem teljesített 1 GJ energiamegtakarítás után 70 000 Ft mértékű bírság fizetésére köteles.

Az energiamegtakarítás, vagy annak egy része nem megfelelő megállapítása nem befolyásolja az energiamegtakarításnak az energiamegtakarítási kötelezettség teljesítéseként történő teljes mértékű elszámolhatóságát.

Amennyiben a Hivatal ellenőrzése során megállapítja, hogy a hitelesítő szervezet adatszolgáltatásában jelentett hitelesített megtakarítás a Hivatal által megállapítottnál kevesebb, a 10.000 Ft átalány igazgatási szolgáltatási díj alkalmazásával, egyéb szankció alkalmazása nélkül felszólítja a hitelesítő szervezetet az adatszolgáltatás kijavítására.

Ha a Hivatal az ellenőrzése során megállapítja, hogy az adott egyéni fellépés kapcsán a hitelesített energiamegtakarításnál több energiamegtakarítást kellett volna megállapítani, a többlet jogosultjaként a Hivatal az energiamegtakarítás első jogosultját tünteti fel a hitelesített energiamegtakarítások nyilvántartásában. Több első jogosult esetén a különbözet a hitelesítés időpontja szerinti jogosulti arány szerint kerül szétosztásra az első jogosultak közt.

Ha a Hivatal a hitelesítő szervezettel szemben két éven belül a megállapított és a megfelelően megállapítható elszámolható energiamegtakarítás között több mint 10%-os eltérést állapít meg, és emiatt négy alkalommal jogkövetkezményt alkalmaz, a Hivatal a jogkövetkezményt alkalmazó negyedik határozatában két évre eltiltja a hitelesítő szervezetet a hitelesítés végzésétől. A tiltás hatálya alatt az energetikai auditáló szervezet energetikai auditoraként bejegyzett személlyel későbbiekben bejegyzésre kerülő energetikai auditáló szervezet sem végezhet hitelesítést.

42. Milyen feltételekkel ismételhetőek az egyéves élettartamú intézkedések?

Egyes egyéves élettartamú intézkedések (flottagépjárművek abroncsnyomás ellenőrzése, intermodális közlekedés igénybevétele, kerékpáros munkába járás ösztönzése, energiamegtakarítás otthonról történő munkavégzéssel) több egymást követő évben való folyamatos fenntartása, megismétlése életszerű, azonban az élettartam lejárta miatt egy új egyéves élettartamú intézkedés bevezetését jelenti, amely új intézkedésnek a vonatkozó szabályozás alapján meg kell felelnie a hitelesítési (lényeges hozzájárulás megléte, addicionalitás stb.) követelményeknek. E követelmények vizsgálata kapcsán a Hivatal az alábbi elveket veszi figyelembe.

Az intézkedés folyamatos fenntartása, megismétlése esetén *lényeges hozzájárulásként* elfogadható az intézkedés első bevezetése kapcsán kifejtett lényeges hozzájárulás, amennyiben annak ismételt kifejtése, az ismételt meggyőzés, ösztönzés nem lenne életszerű. Mindemellett figyelembe kell venni, hogy amennyiben kötelező az Ehat. tv. 15/B. § (4) bekezdése szerinti megállapodás megkötése, gondoskodni kell róla, hogy a megállapodás rendelkezésre álljon és az intézkedés fenntartására, megismétlésére is értelmezhető legyen.

Az *addicionalitás* vizsgálatának vonatkozásában az intézkedés fenntartása, megismétlése esetén felmerül a kérdés, hogy mely állapot vehető alapállapotnak. Az intézkedés fenntartása, megismétlése esetén az első bevezetést megelőző állapot alapállapotnak tekinthető, azonban figyelemmel kell lenni a körülmények változására, amelyek a kezdeti addicionális jelleget erodálhatják (pl. négyszeresére nő az üzemanyag ára; általánossá válnak a rácsszerkezetes, levegőmentes abroncsok; kötelezővé válik a közúti szállítmányozás 20%-át vasútra terelni; törvényi rendelkezés állapítja meg, hogy heti egy nap home office biztosítása kötelező meghatározott munkakörökben stb.).

A Hivatal ellenőrzése során kiemelten vizsgálja az alapállapotot, valamint az azt megváltoztató körülményeket. A Hivatal ellenőrzése során az intézkedéshez kapcsolódó valamennyi körülmény vizsgálatát követően, egyedileg értékeli a fenntartott, megismételt intézkedésből származó HEM kapcsán a jogszabályokban előírt kritériumok fennállását.